

af aktiver; der er beslaglagt efter §§ 418, stk. 2, og 419, stk. 1, 2. pkt. Beslaglagte aktiver eller sikkerhed, der er stillet efter § 421, stk. 2, skal først anvendes til fyldestgørelse af forurettedes krav på erstatning, dernæst dækkes det offentliges krav på sagsomkostninger, dernæst krav på konfiskation efter kriminallovens § 166, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt., og stk. 4, § 168, stk. 5, og § 170, 2. pkt. (værdikonfiskation), og til sidst dækkes bødekrav. Det forudsættes herved, at privatretlige erstatningskrav dækkes forud for det offentliges krav på erstatning, herunder efterbetaling af skat.

Den foreslåede fyldestgørelsesrækkefølge er en anden end den, der følges i administrativ praksis med hensyn til afskrivning af afdrag på bøder og sagsomkostninger mv., jf. Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 6. april 1993. Herefter skal indkomne afdrag – som følge af at der ikke gælder en lovbestemt fyldestgørelsesrækkefølge – først afskrives på bøden, der er den mest byrdefulde del af gælden, medmindre skyldneren tilkendegiver, at afdraget ønskes afskrevet på andre gældsposter.

Beslaglæggelse med henblik på at sikre det offentliges krav på sagsomkostninger mv. finder som hovedregel kun sted i de tilfælde, hvor tiltalte ejer eller er i besiddelse af større værdier. Hvis de beslaglagte aktiver først anvendes til afskrivning på bøden, vil der reelt ikke være noget incitament for domfældte til at søge sagsomkostningskravet dækket, og den resterende del af kravet må inddrives ved udlæg eller lønindeholdelse. Det foreslås derfor, at de beslaglagte aktiver først anvendes til dækning af det offentliges krav på sagsomkostninger, dernæst konfiskationsbeløb og til sidst bødekrav.

Retten kan dog undtagelsesvis bestemme, at bødekrav skal fyldestgøres forud for det offentliges krav på sagsomkostninger eller krav på konfiskation. Det vil navnlig kunne komme på tale i de tilfælde, hvor bøden efter praksis udmåles på grundlag af faste kriterier, f.eks. i sager om overtrædelse af skatte- og afgiftslovgivningen, hvor der udmåles bøder svarende til en vis procentandel af det unddragne skatte- eller afgiftsbeløb, og hvor hensynet til den skyldiges betalingsevne, jf. forslaget til kriminallovens § 127, stk. 3, derfor træder noget i baggrunden ved udmålingen af den konkret fastsatte bøde. Såfremt det allerede på domstidspunktet står klart, at tiltalte vil være ude af stand til inden rimelig tid af sine øvrige midler at betale den idømte bøde, kan retten undtagelsesvis bestemme, at bøden skal fyldestgøres forud for det offentliges krav på sagsomkostninger eller krav på konfiskation. Skønner retten – på grundlag af en vurdering af tiltaltes indtægts- og formueforhold – at tiltalte vil have

mulighed for at betale bøden, eventuelt afdragsvis over en passende periode, bør der som hovedregel ikke træffes bestemmelse om en afvigende fyldestgørelsesrækkefølge.

Bestemmelsen i *stk. 3* er en nyskabelse, idet fyldestgørelse i det beslaglagte efter dom hidtil er sket ved udlæg. Det foreslås, at afgørelse om anvendelse af beslaglagte aktiver i stedet træffes af retten ved beslutning samtidig med eller i tilslutning til domsafsigelsen. Herved bliver der bl.a. også mulighed for, at de berørte, herunder erstatningssøgende, særskilt kan kære afgørelsen, jf. § 566.

Retten er ved denne afgørelse ikke bundet af, på hvilket grundlag den oprindelige beslaglæggelse formelt har fundet sted. Selv om beslaglæggelse formelt alene måtte være sket til sikring af sagsomkostninger, kan retten altså bestemme, at aktivet tillige (og forlods) skal anvendes til dækning af et erstatningskrav.

Afgørelsen træffes som udgangspunkt efter anmodning fra politiet. Politiet bør normalt i den forbindelse medtage private erstatningskrav, men en forurettet, der har fået tilkendt erstatning, vil også selv kunne fremsætte anmodning herom, jf. den foreslåede bestemmelse i § 422, stk. 1, 2. pkt. Retten skal ikke foretage en beløbsmæssig opgørelse af kravene, hvilket normalt ikke vil være muligt. Retten skal heller ikke værdiansætte beslaglagte aktiver, f.eks. løsøre, men alene beslutte, hvem provenuet skal tilfalde. Såfremt værdien af det beslaglagte åbenbart overstiger sagens omkostninger, de idømte bøder og/eller erstatningsbeløb, følger det dog af en almindelig proportionalitetsgrundsætning, jf. også § 421, at retten delvist vil skulle ophæve beslaglæggelsen. Ved afgørelse herom bør oplysninger om eventuelt mellemkommende udlæg foretaget af tredjemand naturligvis også tages i betragtning.

Beslaglagte pengebeløb vil normalt efter ankefristens udløb kunne anvendes umiddelbart, mens andre former for aktiver afhændes på samme måde som aktiver, hvori der er foretaget udlæg, dvs. at realisation normalt sker ved tvangsauktion. Rettens afgørelse om anvendelse af beslaglagte aktiver træder i stedet for et udlæg, og realisation sker efter reglerne om tvangsrealisation af udlagte aktiver. Med hensyn til prioritetsstillingen i de tilfælde, hvor der tillige af andre kreditorer måtte være foretaget udlæg i det beslaglagte aktiver, fremgår det af den udtrykkelige henvisning til § 614, stk. 4, at udlæggets plads i rækkefølgen regnes efter tidspunktet for udlæggets foretagelse, dvs. tidspunktet for beslutningen om anvendelse af beslaglagte aktiver til fyldestgørelse. Hvor der ved samme beslutning er tillagt flere private erstatningssøgende fyl-